

Colegiul Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității

Decizia nr. 2371/28.08.2007

Colegiul Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității

Având în vedere:

1. Cererea formulată de către Comunitatea Moștenitorilor și Proprietarilor Legitimi din România, înregistrată la C.N.S.A.S. cu nr. P 3989/06/06.09.2006, prin care s-a solicitat verificarea domnului academician **Constantin BĂLĂCEANU STOLNICI**;
2. Adresele de verificare C.N.S.A.S. nr. S/5421/A,B,L/01.03.2007;
3. Adresele de răspuns S.R.I. nr. S/113210/30.03.2007, S.I.E. nr. S/14887/13.03.2007, M.Ap.N. – S.I.A. (Serviciul Istoric al Armatei) nr. A/784/23.03.2007;
4. Dosarele fond rețea nr. R 236437, nr. R 156672 și dosarele fond S.I.E. nr. 5810 și nr. 6502 (cote C.N.S.A.S.);
5. Nota Direcției Investigații nr. S/DI//1381/01.08.2007;
6. Procesul-verbal al ședinței Colegiului C.N.S.A.S. din data de 28.08.2007;

În fapt,

a) S.R.I. a predat C.N.S.A.S. dosarele fond rețea nr. R 156672 (perioada 1965 – 1982) și nr. R 236437 (perioada 1986 - 1987), al căror titular este domnul Constantin BĂLĂCEANU STOLNICI. Dosarele cuprind următoarele documente care atestă colaborarea acestuia cu poliția politică comunistă:

1. Dosar fond rețea nr. R 156672:

➤ *[Biografie]* olografă, semnată olograf cu numele conspirativ „LAURENȚIU” din 1977, redactată de către titular la persoana a III-a: „A colaborat și colaborează din anul 1965 cu Securitatea Statului. Grație acestei colaborări și-a însușit tehnica de observare și analiză a oamenilor și situațiilor, ca și o îndemânare în redactarea unor informări. Totodată și-a asimilat un punct de vedere precis care trebuie să-i guverneze relațiile cu oamenii din afară, fie că îi întâlnește în țară, fie în străinătate. Aceste relații implică nu numai detectarea de date pentru a fi raportate în contextul lor logic și situațional, dar și luări de poziții active pentru influențarea interlocutorilor. /.../ A putut comunica în decursul anilor informații și aprecieri privind acele zone de emigrare. De asemenea a putut modula într-un fel unele concepții și luări de poziție ale acestora. În Franța a intervenit activ pentru acreditarea unei imagini reale a situației din România pentru a încerca să se schimbe poziția luată de cei de acolo față de problema Bisericii Ortodoxe Române, față de unele interpretări greșite privind politica externă a României și mecanismul circulației în străinătate a cetățenilor români. /.../ A influențat favorabil venirea unor emigranți români în țară, în călătorie. /.../ În Germania a intervenit în special la nivelul grupului de la <Europa Liberă> încercând să orienteze în sensul instrucțiunilor primite unele luări de poziție și puncte de vedere. /.../ A reușit să precizeze date interesante privind personalități române în exil ca: /.../ A putut discuta cu fostul rege Mihai. /.../ A semnalat existența

unei arhive de documente privind tratatul de pace al României, la /.../ și a unei extrem de vaste și interesante colecții de scrisori la /.../. A informat despre unele poziții ale lui /.../ și ale Ordinului de Malta. A informat despre mulți români din exil stabilind pe baza datelor de observație, și a discuțiilor care sunt concepțiile lor, care sunt slăbiciunile lor, ce sistem de relații au, ce interes prezintă pentru noi, și eventual cum ar fi putut fi influențați. /.../ Cele de mai sus nu sunt decât o parte din activitățile desfășurate în cadrul colaborării cu Securitatea Statului Român. Pentru a trece la colaborare pe o treaptă nouă mai complexă și mai vastă trebuie: să se poată realiza contacte cu străinătatea mai intense; să se asigure o poziție mai prestigioasă. Realizarea unei poziții mai prestigioase ar însemna confirmarea titlului de Doctor Docent, care ar avea semnificația simbolică că nu mai apasă atât de intransigent discriminarea impusă de originea socială. Faptul ar fi încurajator și pentru o promovare ulterioară posibilă în cadrul Academiei de Medicină și poate chiar a Academiei R.S.R. promovări care reprezintă doar titluri onorifice fără avantaje de preț sau de remunerație. /.../ Cât timp trăiește sau este activă prof. /.../ s-ar impune, o serie de precizări frecvente în așa fel încât poziția doctorului Bălăceanu să nu mai fie aceea a unui tolerat politic, un fel de paria care este acceptat numai pentru valoarea sa profesională. De asemenea pentru stabilitatea de viitor a Institutului și a poziției doctorului Bălăceanu ar trebui să se intervină energic să se schimbe atmosfera groaznică ce domnește în I.N.G.G., să se atribuie sarcini de protocol doctorului Bălăceanu și să se admită principiul că prof. /.../ să circule însoțită (mai ales că sănătatea ei este șubredă). În felul acesta s-ar putea face un transfer al relațiilor prezente ale prof. /.../ la doctorul Bălăceanu, relații care se vor pierde pentru țară în cazul în care prof. /.../ închide ochii. S-ar pregăti astfel terenul pentru succesorul ei. Nu există în I.N.G.G. nici o personalitate care să-i ia locul în afară de C. Bălăceanu. /.../ Sursa ține să informeze asupra cazului /.../ care la începutul lui septembrie 1977 a plecat în vizită la Paris la unchiul său /.../, urmând conform înțelegerii cu familia să se întoarcă la 15 octombrie 1977. Tânărul /.../ nu s-a întors. Duminică 16 oct. 1977 a telefonat la unchiul său /.../ spunând că de câteva zile s-a gândit că ar fi bine să nu se mai întoarcă. La 19.X.1977 tot /.../ a primit o scrisoare datată de la 10 oct. 1977, destul de incoerentă din care rezultă că nu mai are de gând să se întoarcă și că această decizie a luat-o de unul singur fără sfatul nimănu. Această decizie a lovit familia ca un trăsnet în special pe mama lui /.../ care de atunci nu-și mai revine. /.../ În dimineața zilei de 17.X. /.../ a vorbit cu fiul ei implorându-l să revină pentru binele lui și al familiei. A răspuns în doi peri. /.../ La 19.X.1977 /.../ a vorbit din nou cu Parisul rugându-l încă o dată pe fiul ei să judece situația și să se gândească bine înainte de a face această prostie cu consecințele ei nefaste pentru toată lumea. /.../ O carte poștală a lui /.../ datată 29 sept. 1977 scrie despre /.../ că-l iubește foarte mult pe fratele său /.../ și pe tatăl său vitreg C. Bălăceanu, dând să înțeleagă că din cauza lor nu are de gând să rămână în Franța. În fața acestei situații sursa crede că /.../ se luptă cu

el însuși și ar vrea să revină dar nu mai are curajul. E greu de spus de aici cine l-a influențat. Ca simplă ipoteză crede că a fost influențat de vărul său /.../ și oarecum tacit încurajat de unchiul său /.../.”

- *Raport cu propuneri de a se aproba contactarea lui BĂLĂCEANU CONSTANTIN, punctat candidat la recrutare în problema „foști exploatatori”, din 20.04.1965: „La data de 01.12.1964 a fost luat în studiu și verificare în vederea recrutării ca agent al organelor de securitate în problema <foști exploatatori> numitul Bălăceanu Constantin. /.../ Recrutarea ca agent al organelor noastre a numitului Bălăceanu Constantin s-a hotărât a se face pe bază de sentimente patriotice prin metoda atragerii treptate la colaborare. Pentru completarea studiului cu date privind calitățile personale ale candidatului este necesar a fi contactat înainte de a se face recrutarea propriu-zisă. Din studiul relațiilor dr. Bălăceanu Constantin rezultă că acesta cunoaște și chiar se vizitează cu unele elemente urmărite de organele noastre: /.../, urmărit prin acțiune de verificare, /.../, urmărit prin acțiune individuală, /.../, agent 302/2, și cu o serie de elemente foste exploatoare ca: /.../. Contactarea are scopul de a stabili relațiile dr. Bălăceanu Constantin și natura acestor relații. Contactarea se va efectua la domiciliul obiectivului, existând posibilități de discuții. Pretextul contactării va fi lămurirea unor probleme legate de activitatea sa pe tărâm științific /.../ În raport de felul cum se va prezenta candidatul vom căuta extinderea discuțiilor și asupra relațiilor sale cu diferite persoane plecate în străinătate, cu persoane care au făcut politică liberală, ce fii de moșieri cunoaște și cu care eventual se întâlnește. Propunem: A se aproba contactarea lui Bălăceanu Constantin punctat candidat la recrutare ca agent al organelor noastre de securitate.”*
- *Raport privind contactarea lui BĂLĂCEANU CONSTANTIN din 27.04.1965: „În baza aprobării primite din partea conducerii partidului, la data de 26.04.1965 s-a trecut la contactarea numitului Bălăceanu Constantin. Pretextul contactării a fost acela de a discuta activitatea sa pe tărâm științific. /.../ Extinzând sfera discuțiilor, datorită situației favorabile create de obiectiv, a fost întrebat despre persoanele din străinătate care s-au interesat de lucrările sale. /.../ În legătură cu interesul specialiștilor englezi a relatat că profesorul /.../ poate da relații, iar dacă ne interesează îl poate întreba pentru a ne comunica. I-am spus că ne interesează cine sunt specialiști, ce relații există între aceștia și profesorul /.../ și dacă până în prezent profesorul /.../ le-a comunicat acestora ceva. /.../ S-a stabilit de comun acord o nouă întâlnire pentru data de 03.05.1965 rămânând ca dr. Bălăceanu să facă referiri la: Cine este profesorul din Chișinău; Profesorul /.../, specialitate, funcție, cui i-a dat lucrarea sa pentru publicare, relațiile acestuia; Dacă lucrarea sa apărută în Franța a apărut sub numele său sau a altuia; profesorul /.../, legăturile lui cu specialiștii englezi.”*
- *Raport privind a doua contactare a numitului BĂLĂCEANU CONSTANTIN, candidat la recrutare, din 03.05.1965: „/.../ După discutarea problemelor arătate mai sus s-a trecut apoi la relațiile doctorului Bălăceanu C.: Ce fii de foști*

moșieri cunoaște? a amintit că el cunoaște pe /.../, /.../, prieten, /.../ arhitectul /.../. Amintindu-i că ne-ar interesa ca aceste relatări să fie mai complete, a rămas stabilit că la prima ocazie le va da în scris. Întrebat ce cunoștințe are în rândul foștilor membri ai tineretului țărănist și liberal, a precizat că din rândul țărăniștilor nu cunoaște, dar cunoaște pe /.../ fost liberal pe timp cât a fost student. A rămas stabilit să prezinte la prima întâlnire o relatare scrisă despre /.../. La închiderea discuțiilor a fost abordată relația dintre obiectiv și persoanele plecate definitiv din R.P.R. Dr. Bălăceanu a amintit de o bună cunoștință a sa /.../ plecat în Franța. Despre acest caz a rămas să facă o relatare scrisă cuprinzând activitatea politică, caracterul, relațiile și cum l-a cunoscut profesional. În continuare a mai arătat că cunoaște pe /.../ rămas în străinătate în 1950; /.../ a părăsit țara definitiv în 1962 sau 1963 /.../ locuiește la Paris și îi trimite reviste de specialitate din Franța. A vizitat pe dr. Bălăceanu în anul 1964. Despre persoanele arătate mai sus ca fiind cunoștințe în străinătate ale dr. Bălăceanu s-a convenit cu obiectivul să facă o relatare scrisă pe care să o prezinte într-un viitor apropiat.”

- *Raport privind felul cum a decurs recrutarea ca agent, din 03.06.1965, aprobat la 07.06.1965:* „După obținerea aprobării din partea conducerii direcției, în ziua de 02.06.1965 /.../ s-a luat legătura cu Bălăceanu Constantin (conform înțelegerii prealabile) și a fost invitat la casa de recrutări <Dâmbovița> unde s-a procedat la recrutarea sa ca agent al organelor noastre. /.../ În cadrul recrutării s-a discutat inițial despre situația serviciului său legată de susținerea, în zilele care au trecut, a examenului de medic primar examen pe care l-a luat prin obținerea notei celei mai mari. În continuarea discuțiilor s-a arătat candidatului că organele noastre apreciază poziția pozitivă pe care a adoptat-o în decursul anilor, față de regimul nostru și munca sa creatoare pe tărâmul științelor medicale. De asemenea, a fost scoasă în evidență și apreciată bunăvoința și interesul său de a ne sprijini. Bălăceanu C. s-a arătat dispus să sprijine organele noastre prin posibilitățile pe care le are menționând că va prezenta numai realitatea. /.../ l s-a indicat ca pentru întâlnirea viitoare să prezinte note despre /.../, fost membru T.N.L., prieten de familie și despre /.../, fost moșier și deputat P.N.Ț. pe care îl cunoaște încă din timpul când era moșier în Raionul Costești, Regiunea Argeș, iar actualmente îl vizitează periodic pentru a-l consulta medical. A fost instruit asupra modului cum trebuie să se comporte față de familie și cunoscuții săi. Referitor la informații, s-a convenit ca acestea să fie redade sub formă de note pe care să le semneze cu numele de <IONESCU PAUL>. În încheierea discuțiilor s-a accentuat problema discreției de care trebuie să dea dovadă, asigurându-ne că își dă seama de importanța colaborării și că va păstra secretul sarcinilor încredințate.”
- *Referat cu propunere de aprobare a plecării în FRANȚA, ca vizitator a agentului „IONESCU PAUL” din 31.01.1966:* „La data de 03 iunie 1965 a fost recrutat agentul <IONESCU PAUL> în problema T.N.L. și <foști exploatatori>. De la recrutare și până în prezent agentul a dat rezultate bune în munca informativă

atât pe linia scopului pentru care a fost recrutat, cât și în relațiile cu unii români stabiliți în țările capitaliste, care ne-au vizitat țara și interesau în mod deosebit Direcția II. În ce privește ultimul aspect al activității sale informative, fiind dirijat pe lângă /.../, venit din Anglia, /.../ veniți din Franța, a reușit să obțină de la aceștia date valoroase și care s-au verificat întocmai. Deși <IONESCU PAUL> este recrutat de scurt timp, poate fi apreciat ca un agent bun și cu perspectivă în munca informativă dispunând de relații în rândul foștilor exploatatori și intelectualilor. Agentul <IONESCU PAUL> se numește Bălăceanu Constantin. /.../ Din verificările efectuate, rezultă că aceștia (părinții titularului – n. n.), pe timpul cât au posedat moșia, au avut o comportare corespunzătoare, față de țărani din localitate, iar la expropriere nu au opus nici o rezistență. /.../ Astfel, cunoscând bine familia /.../ care i-au solicitat vizita, agentul va reuși să stabilească poziția actuală a inginerului /.../ față de țara noastră și să-l influențeze pentru a vizita R.S. România, inspirându-i totodată încredere că nu i se va întâmpla nimic dacă va face această vizită. Menționăm că venirea în țară a acestuia interesează în mod deosebit organele de D.G.I., în colaborare cu care se va stabili linia de conduită a agentului ce o va adopta în discuțiile cu el. Agentul având ca prieteni pe numiții: /.../, români stabiliți în Franța, care sunt în atenția Direcției II, va putea lua legătura cu ei și să le stabilească preocupările pe care le au. /.../ Din materialele de verificare a agentului <IONESCU PAUL> cât și din discuțiile purtate în timpul colaborării cu el, poate fi apreciat ca un element care prezintă suficientă încredere și garanție că se va reîntoarce. Până la obținerea pașaportului vom continua măsurile de verificare asupra sa, pentru a stabili comportarea sa în această perioadă. Față de cele arătate mai sus propunem: A se aproba eliberarea pașaportului și deplasarea în Franța a agentului <IONESCU PAUL>.”

- *Notă privind problemele în care trebuie instruit agentul <IONESCU PAUL> referitor la /.../, din 06.09.1967:* „Să discute cu /.../ posibilitățile ca acesta, cu sau fără soție, să vină fără teamă în vizită în R.S. România. Agentul să-l influențeze în acest sens, explicându-i că a plecat oficial din țară și nu poate avea nici un fel de neplăceri. Dacă /.../ cunoaște date despre activitatea ostilă țării, agentul să caute a stabili cum și de la cine le-a obținut, ce persoane acționează împotriva României și în ce relații se află cu acestea. Agentul să meargă pe linia de a-l consulta pe /.../ asupra posibilităților de contracarare a acțiunilor ostile țării, cum vede obiectivul acest lucru (prin presă, radio, etc.) și dacă personal ar putea face ceva, ce anume și cum. Dacă /.../ s-a gândit că ar putea discuta eventual asemenea probleme cu cineva din țară, cum vede el acest lucru, ce vrea să discute și dacă exprimă ideea unui sprijin în bani sau sub altă formă pe care să-l primească din România.”
- *Notă privind rezultatul deplasării la PARIS a agentului <IONESCU PAUL> din 31.10.1967:* „Având prilejul să participe la Congresul de Cibernetică /.../ agentul <IONESCU PAUL> a primit indicația din partea noastră pe numiții /.../, în interesul Direcției III. /.../ agentul a reușit să ia legătura la Paris cu numitul /.../,”

fost subsecretar de stat în guvernul Argetoianu /.../ precum și cu /.../, fost legionar. /.../ Generalizând exemplul lui /.../, /.../ a spus că ar trebui retrasă protecția statului francez, a celor care revin în România. S-a interesat de noile modificări survenite în aparatul securității statului din România. El s-a arătat sceptic și a spus că are convingerea că modificarea survenită nu este o politică de destindere, ci doar praf în ochii lumii. Dezvoltă o teorie asupra unei securități reduse la rolul de organ de informare a responsabililor politicii românești. Îl interesează poziția tov. Alexandru Drăghici în contextul ultimelor restructurări ale M.A.I. După el, tov. Alex. Drăghici rămâne simbolul unei perioade istorice în cadrul căreia securitatea era un fel de stat în stat, care prin teroare impun un fel de gândire și comportare. /.../ Îl interesează îndeaproape unele personalități politice din România /.../ deoarece lumea occidentală, spune el, este preocupată să cunoască mai de aproape personalitățile care au în mână destinele țării noastre. În acest scop, vrea să știe dacă sunt disensiuni în cadrul conducerii și anume între ce personaje. Primind un răspuns dezinteresat din partea agentului, în această direcție, /.../ i-a sugerat să se intereseze, că este util să se știe astfel de date și poate la o viitoare vizită agentul i-ar putea spune câte ceva. În discuția purtată, dominant, pe /.../ l-au interesat două personalități, pe tov. Alexandru Bîrlădeanu și Grigore Geamănu. Pe al doilea l-a cunoscut încă de pe vremuri și era foarte curios să știe cum s-a încadrat în sistemul conducerii noastre și rol are. Apoi s-a interesat de tov. Bîrlădeanu A., care i s-a părut din presă că trece printr-o <eclipsă>. /.../ Legat de aceste discuții, /.../ a pus agentului, direct, întrebarea dacă este posibil sau nu, să se mai organizeze o rezistență în România. La răspunsul agentului, că acest lucru reprezintă o idee fără sens, el afirmă că acesta este și punctul lui de vedere, dar că mai sunt elemente în special în S.U.A. care se gândesc la astfel de posibilități. /.../ despre /.../ se cunoaște că are relații la Paris, cu toți românii foști moșieri plecați din țară. Postul lui diplomatic îl face să aibă relații interesante în cadrul O.N.U. și UNESCO, legături complexe cu Vaticanul /.../ și cu fostul rege Mihai. Cea de-a doua persoană cu care a discutat agentul, anume /.../, a scos în evidență poziția și preocupările unor cercuri legionare de emigranți români față de țara noastră. /.../ Rolul emigrației române ar fi în acest sens, să-și exercite influența asupra opiniei publice occidentale în favoarea R.S.R. și să supraliciteze politica externă a țării (atât în ce privește problema Bucovinei și Basarabiei, cât și exploatarea la care am fi fost supuși de către U.R.S.S. /.../ Având în vedere discuțiile purtate de agent cu aceste elemente, faptul că are posibilitatea să le mai întâlnească cu ocazia unor viitoare deplasări îi vom indica să mențină legătura cu ele până atunci prin corespondență. Cu prilejul primelor revederi, agentul va primi ca sarcină pentru /.../: să stabilească scopul pentru care se interesează de o serie de aspecte și modificări survenite în aparatul nostru de stat, de organizarea și dotarea instituțiilor noastre de cercetare științifică. Agentul să accepte a intra în relații cu /.../ din București pentru a-l putea identifica și stabili evoluția intenției pe care o

are de a reînființa ordinul Cavalerilor de Malta în România și în ce scop. Vom instrui pe agent să adopte o linie de conduită corespunzătoare apropierii de /.../ pentru a crea condițiile unei eventuale folosiri din partea acestuia în activitatea de informații.”

- *Notă privind sarcinile pe care să le îndeplinească informatorul <IONESCU PAUL> cu ocazia deplasării sale în ELVEȚIA, SPANIA și FRANȚA, din 13.05.1968: „/.../ Sora lui /.../ i-a vorbit de asemenea informatorului despre faptul că acesta ar fi scris unele memorii privind ancheta în cazul Pătrășcanu. Se va căuta să se obțină date privind conținutul acestora și locul unde se află. /.../ Astfel, în cazul /.../ va căuta să afle mai întâi amănunte privind poziția sa față de politica R.S.R., activitățile sale în cadrul emigrației române și altele. În funcție de aceasta va căuta să exercite o influență asupra lui /.../, în scopul de a-l determina să adopte o poziție mai pozitivă față de politica R.S.R.”*
- *Notă - se solicită aprobarea ca Dr. BĂLĂCEANU CONSTANTIN STOLNICI să se deplaseze în străinătate (FRANȚA, R.F.G., ELVEȚIA, BELGIA) pentru a participa la unele lucrări științifice, din 04.07.1975: „Din anul 1965 până în prezent Dr. Bălăceanu Stolnici a sprijinit organele noastre cu o serie de probleme importante, contribuind în mod deosebit la clarificarea unor cazuri concrete, prevenirea unor acțiuni negative ce puteau avea urmări antisociale, a dat dovadă de mult devotament în realizarea unor sarcini fiind caracterizat ca un bun patriot. /.../.”*
- *Raport de prezentare a informatorului BĂLĂCEANU CONSTANTIN, conspirativ <LAURENȚIU> din 12.04.1978: „<LAURENȚIU> este informator al organelor de securitate din anul 1965, colaborând cu bune rezultate în furnizarea de informații scrise atât despre elemente reacționare aflate în țară, cât și în străinătate. /.../ Fiind verificat de rudenie a rezultat, că este corect /.../ păstrând o strictă conspirativitate a legăturilor cu organelor de securitate. /.../ Având în vedere faptul că <LAURENȚIU> are relații importante în rândul emigrației române din țările în care se deplasează, apreciem că ar fi util ca împreună cu U.M. 0920 / F 100 să analizăm oportunitatea pregătirii lui în vederea îndeplinirii unor sarcini pe această linie.”*
- *Raport privind întâlnirea cu <LAURENȚIU> din 20.05.1978: „/.../ Întrebat ce probleme consideră că ar putea rezolva în contactele cu emigranții menționați, a arătat că în primul rând va urmări cunoașterea activității și atitudinii lor prezente față de țară și în funcție de poziția fiecăruia va acționa în direcția influențării lor pozitive. A arătat, în același timp că în ce privește grupul celor de la <Europa Liberă> va fi greu să-i influențeze, dar va căuta să cunoască activitatea lor concretă, eventualele canale de legături cu țara, etc. /.../ Prin fostul mareșal al palatului, /.../, /.../ (cel care a fost traducătorul lui De Gaulle în timpul vizitei în România), precum și alte persoane influente și cu vederi naționale din emigrația română din Elveția și Franța, <LAURENȚIU> va încerca să facă cunoscut modul cum a fost rezolvată problema națională în România, insistând asupra drepturilor egale ale tuturor naționalităților. Concomitent, tot*

prin relațiile sale apreciate cu vederi naționale, va încerca sensibilizarea acestora în scopul formării unor asociații loiale țării, îndrumându-i să sprijine și să se alătore asociațiilor existente cu astfel de vederi. Având în vedere cele de mai sus și mai ales constatând că <LAURENȚIU> are o atitudine și o convingere formată față de situația social-politică din țara noastră, apreciem că i se pot încredința sarcini pe linie de emigrație cu prilejul călătoriei pe care o va face în țările menționate. /.../ Deplasarea lui <LAURENȚIU> în țările occidentale menționate o va face cu trenul împreună cu soția sa și propun ca jumătate din costul biletului să fie suportat de organele noastre, respectiv suma de 3000 de lei. De asemenea, propun ca pentru mici cheltuieli în valută, să i se aprobe suma de 100 (una sută) dolari SUA. Ambele sume din fondul CIS al U.M. 0920/ F-100.”

- *Raport privind întâlnirea cu sursa <LAURENȚIU> din 31.05.1978:* „La început <LAURENȚIU> a arătat că în țările prin care va trece va avea prilejul să contacteze o serie de cunoștințe și relații ale sale din rândul vechii emigrații române, printre care în Elveția pe /.../, fost mareșal al Palatului Regal, /.../ și prin intermediul lui /.../ și pe fostul rege Mihai I, stabilit în Lausanne. /.../ S-a arătat lui <LAURENȚIU> că e bine să poarte o discuție cu Mihai, să se intereseze de situația și preocupările lui actuale, de atitudinea pe care o nutrește față de țară și ce părere ar avea de o eventuală vizită turistică a sa în România. /.../ În deplasarea sa în R.F.G., <LAURENȚIU> a arătat că va contacta pe /.../ și grupul de fugari ce activează la postul de radio <Europa Liberă>. În discuțiile cu acesta, <LAURENȚIU> va căuta să afle orientările pe care le primește de la americani în privința propagandei privind România. De asemenea, să pună în fața lui /.../ problema difuzării unor știri despre România, în mod denaturat, arătându-i că în felul acesta postul de radio <Europa Liberă>, pierde orice influență în rândul ascultătorilor. /.../ În continuare să-l întrebe de ce postul de radio respectiv nu comentează lucruri bune din România sau despre România că sunt și destule din acestea. /.../ Apoi să-i reamintească lui /.../ că în România trăiesc și activează destui oameni de știință recunoscuți pe plan internațional pe care i-ar putea populariza și el în emisiunile postului de radio <Europa Liberă> (să exemplifice realizările medicilor români /.../ și al altor oameni de știință). <LAURENȚIU> să întrebe pe /.../, de ce secția maghiară a postului de radio <Europa Liberă> și-a permis să comenteze despre agitațiile iredentiste ale fugarilor maghiari, iar secția română a postului respectiv nu a spus nici un cuvânt, nu a luat nici un fel de atitudine împotriva acestor emisiuni și împotriva activităților iredentiste în general. Să reamintească lui /.../ că circulă destule date în Occident cu privire la încurajările ce se dau organizațiilor iredentiste maghiare din străinătate, de către Budapesta și alte capitale. Difuzând știri realiste despre țara noastră, despre personalități din țară, cât și luarea unei poziții naționale împotriva propagandei iredentiste, /.../ s-ar face mai ascultat și chiar mai apreciat în rândul ascultătorilor din România. În discuțiile cu el, <LAURENȚIU> să se refere și la unii colaboratori ai postului de

radio <Europa Liberă> printre care /.../, arătându-i că el personal se miră că aceștia și-au loc acolo, auzind că în țară aceștia, în special /.../, a fost membru P.C.R., procuror și activist la Consiliul Popular, la fel /.../, a fost membru de partid iar socrul lui chiar în conducerea de partid /.../. La Paris, <LAURENȚIU> a arătat că va contacta pe filosofii /.../ și alții. În discuțiile cu aceștia, în special cu /.../ să se intereseze în ce măsură aceștia pot răspândi în Franța lucrări privind istoria și civilizația română. /.../ <LAURENȚIU> a arătat că a ascultat cu mult interes indicațiile date, modul cum va aborda cu fiecare interlocutor problema și consideră că există posibilități să acționeze în bune condițiuni. A întrebat dacă toate aceste probleme să le abordeze de pe poziția unui turist sau unui om cu anume mandat. I s-a arătat că problemele trebuie abordate de poziția lui de om de știință, savant în medicină și cibernetică medicală, de om /.../ care-și dă seama de necesitatea de a lua poziție patriotică, națională împotriva agitațiilor iredentiste. Am convenit cu <LAURENȚIU> să organizăm o nouă discuție înainte de plecarea lui în străinătate.”

- *Adresă din 09.06.1978:* „În legătură cu apropiata plecare a lui <LAURENȚIU>, temporar, în mai multe țări vest europene vă raportăm că pe linia unității noastre am prezentat un raport la conducerea Departamentului Securității Statului cu propunere de a se aproba suportarea pe jumătate a cheltuielilor sale de transport de către organele noastre, respectiv suma de 4000 lei. Raportul a fost aprobat de 08.06. a.c. /.../ iar banii vor fi acordați din fondul C.I.S. al U.M. 0800. Revenim la propunerea făcută /.../ din 23.05.1978 cu rugămintea de a ne comunica dacă sunteți de acord ca pentru unele cheltuieli efectuate de <LAURENȚIU> în străinătate să i se acorde de către unitatea dumneavoastră (n.n. - D.I.E. – Direcția de Informații Externe) suma de 100 dolari S.U.A.”
- *Notă de analiză a informatorului <LAURENȚIU> din 25.05.1982:* „Informatorul <LAURENȚIU>, în vârstă de 60 de ani /.../ recrutat în anul 1965, a fost preluat în legătură în iunie 1980. /.../ Din analiza muncii informatorului cu organele de securitate am desprins că este valoros prin informațiile pe care le furnizează. În ceea ce privește atașamentul față de noi, apreciez că-l face din interes pentru facilitarea plecării în străinătate și pentru apărarea postului de conducere în institutul unde lucrează. Pentru viitor este necesar să acorde o mai mare atenție verificării lui, în funcție de care se va aprecia și dirijarea lui pe lângă anturajul din țară și relațiile din afară.”
- *Raport cu propuneri de instruire contrainformativă și cu sarcini a informatorului <LAURENȚIU> din 09.09.1986:* „/.../ Din verificări a reieșit că <LAURENȚIU> are o atitudine loială față de țară și regimul socialist din țara noastră, iar în relațiile cu organele noastre a dovedit corectitudine, sinceritate și receptivitate față de sarcinile ce-i sunt încredințate, manifestând preocupare pentru rezolvarea acestora. Până în prezent în activitatea operativă cu <LAURENȚIU> nu au apărut aspecte contrainformative. Informatorul nu a deconspirat legătura cu organele de securitate și nici nu este bănuț în acest sens în cercul său de relații și cunoștințe. /.../ Date fiind originea sa socială și activitatea profesională

desfășurată, <LAURENȚIU> și-a creat în timp numeroase relații în străinătate, inclusiv în rândul unor cercuri și medii ce prezintă interes pe linia muncii noastre. /.../ Din analizele efectuate la revenirea sa în țară a reieșit că <LAURENȚIU> a rezolvat în bune condițiuni misiunile încredințate, acționând pe linia influențării unor elemente din exterior și în direcția obținerii de date și informații de interes operativ major.”

- *Referat cu propunere de încetare a legăturii cu informatorul <LAURENȚIU> din 08.07.1987:* „/.../ Prezența sa frecventă la asemenea recepții a dus la suspectarea sa de către unii cetățeni străini cum că ar avea alte sarcini și interese prin aceste participări. /.../ În timpul deplasărilor în străinătate intră în contact cu elemente din rândul emigrației române ostile țării noastre și cu angajați ai postului de radio <Europa Liberă>. Având în vedere contactele sale neoficiale cu cetățeni străini, atitudinea ce o adoptă și faptul că este nesincer cu organele de securitate, propunem a se aproba încetarea legăturii cu informatorul <LAURENȚIU>, clasarea dosarului personal la C.I.D. și verificarea acestuia în cadrul organizat.”

În dosarul amintit mai sus, se regăsesc rapoarte și chitanțe care confirmă recompensarea titularului pentru informațiile furnizate organelor poliției politice comuniste, astfel:

- *Chitanță* din 08.02.1966, exemplar tipizat, completat olograf, semnat olograf cu numele real de către Bălăceanu Constantin: „288 lei /.../ Din partea Securității Statului București pentru relațiile furnizate.”
- *Raport* din 07.09.1967: ”Rog aprobați acordarea sumei de 1000 lei agentului <IONESCU PAUL> pentru următoarele motive: efectuarea unei deplasări în străinătate pentru a rezolva sarcini cu caracter contrainformativ. /.../ Nu i se va lua chitanță /.../” Conform rezoluției olografe din antetul documentului, semnată la 07.09.1967, cheltuirea sumei menționate mai sus a fost aprobată.
- *Raport* din 29.04.1968: „Rog aprobați cheltuirea sumei de 2000 lei cu informatorul <IONESCU PAUL> cu dosar nr. 63237, pentru următorul motiv: deplasare Elveția, Spania pentru organele noastre.”
- *Raport* din 22.05.1969: „Decontat la 22.05.1969 cu Borderoul nr. 16/ V. 1969: Rog aprobați cheltuirea sumei de 2000 lei informatorului <LAURENȚIU> cu dosar nr. 63237, pentru următorul motiv: informații furnizate, deplasare în străinătate.”
- *Nota-raport* din 28.08.1969: „În cursul lunii septembrie a.c. se deplasează la Londra, New-York și în Canada informatorul <LAURENȚIU>, ca invitat – pe cont propriu – să participe la unele congrese de cibernetică și neurologie. Cu acest prilej va rezolva și unele sarcini informative. În drum spre Londra, informatorul se va opri la Geneva – din indicația noastră – unde va lua legătura cu /.../, de la care va obține unele date ce ne interesează în mod deosebit. Întrucât este necesar a face această întrerupere, informatorul este nevoit să cheltuiască 60 de dolari pentru contravaloarea transportului de la Geneva la Londra. Pentru acoperirea cheltuielilor necesare rezolvării sarcinilor ce le are

din partea organelor noastre, propun să se aprobe suma de 60 dolari SUA, care să fie înmânați informatorului <LAURENȚIU>”.

- *Raport* din 29.08.1969: „Decontat la 29.08.1969 cu Borderoul nr. 26/ aug.: Rog aprobați cheltuirea sumei de 125 lei cu informatorul <LAURENȚIU> cu dosar nr. 63237, pentru următorul motiv: informații furnizate. Azi 29.08.1969, s-a înmânat 125 lei contravaloarea vize-pașport, pentru plecare Londra.”
 - *Raport* din 25.12.1970: „Decontat la 29.12.1970 cu Borderoul nr. 39/ 12/ B2: Rog aprobați cheltuirea sumei de 1500 lei cu informatorul <LAURENȚIU> cu dosar nr. 63237, pentru informațiile furnizate. Azi 29.12.1970 s-au înmânat 1500 lei.”
 - *Raport* din 08.03.1972: „Decontat la 09.03.1972 cu Borderoul nr. 3/ 14: „Rog aprobați cheltuirea sumei de 2000 lei cu informatorul <LAURENȚIU> cu dosar nr. 63237.”
 - *Raport* din 10.10.1972: „Decontat la 11.10.1972 cu Borderoul nr. 10/ 1: „Rog aprobați cheltuirea sumei de 2000 lei cu informatorul <LAURENȚIU> cu dosar nr. 63237, pentru următorul motiv: informații furnizate.”
 - *Raport* din 16.04.1973: „Decontat la 16.04.1973 cu Borderoul nr. 7/ 4: Rog aprobați cheltuirea sumei de 1500 lei cu informatorul <LAURENȚIU> cu dosar nr. 63237, pentru următorul motiv: informații furnizate. Azi 16.04.1973, s-a înmânat (suma, cadoul), 1500 lei.”
 - *Raport – se propune remunerarea informatorului <LAURENȚIU> cu suma de 4000 lei din 07.06.1978:* „Informatorul <LAURENȚIU> cunoscut ca om de știință și valoros pe linia muncii noastre, a primit invitații pentru a ține unele conferințe de specialitate în Franța, Belgia și Spania. Analizându-se oportunitatea folosirii lui pentru obținerea de informații, împreună cu U.M. 0920 s-au stabilit sarcini concrete pe care să le realizeze atât în țările unde este invitat, cât și în Elveția și R.F.G. /.../ În deplasarea pe care o efectuează informatorul va fi însoțit de soția care îi va facilita luarea legăturii cu o serie de persoane, fără a mai exista riscul deconspirării. Călătoria lor în străinătate va dura aproximativ două luni (respectiv concediul de odihnă al sursei pe anul 1977 și 1978 având aprobarea în acest sens) și se vor deplasa cu trenul care îi costă peste 8000 lei, în plus pregătirea plecării care include și unele cadouri ce le vor face, o parte fiind de interes operativ. Având în vedere necesitatea deplasării informatorului în scopul muncii noastre, cheltuielile pe care le efectuează cu această ocazie: Propunem: A se aproba remunerarea lui cu suma de 4.000 lei ce reprezintă jumătate din costul transportului.” În *Însemnarea marginală* din 11.06.1978, se precizează că: „Suma de 4.000 lei a fost înmânată sursei de mine fără a i se lua chitanță, întrucât a mai fost stimulat fără document de primire a sumei.”
 - *Chitanță*, olografă, semnată olograf de Bălăceanu Constantin la 27.10.1982: „Subsemnatul C. Bălăceanu am primit 2.000 lei de la organele de securitate.”
2. Dosar fond rețea nr. R 236437:
- *Notă* din 28.11.1986, întocmită și semnată olograf cu numele conspirativ „LAURENȚIU”: „Diplomații apreciază că se constituie un curent pro-regalist la

noi nu din convingere politică, ci ca reacție psihologică la mizeria economică, la frigul și foamea pe care actuala conducere le impune populației românești. De asemenea, s-a atins aspectul reformator al ultimelor inițiative economice a guvernului sovietic.”

- *Notă* din 06.01.1987, întocmită și semnată olograf cu numele conspirativ „LAURENȚIU”: „/.../ Obișnuit cu sistemul occidental, i se pare de neînțeles că informațiile pleacă exclusiv din sursă guvernamentală, că sunt manipulate și cenzurate nu pentru informarea publicului, ci pentru dirijarea motivațiilor sale. De asemenea i se pare straniu că știri importante nu sunt transmise. /.../ De asemenea, a fost impresionat negativ de cauza antireligioasă din țara noastră. Suprimarea Crăciunului ca zi de sărbătoare, interzicerea serbărilor pomului de iarnă, interzicerea tradițiilor legate de Crăciun. /.../ I se par monstruoase și stupide încălcări ale libertăților spirituale, care nu au ca rezultat decât înrăirea oamenilor și înrăirea imaginii pe care străinătatea și-o face despre România.”
- *Notă* din 06.01.1987, întocmită și semnată olograf cu numele conspirativ „LAURENȚIU”: „/.../ În schimb a fost calificat drept inadmisibil pentru o țară europeană civilizată nivelul emisiunilor de televiziune. Ceea ce îi șochează sunt trei aspecte: lipsă de informații din emisiunile de știri, nivelul scăzut al emisiunilor distractive și proasta calitate pe care ei le numesc de îndocinare.”
- *Notă* din 16.03.1987, întocmită și semnată olograf cu numele conspirativ „LAURENȚIU”: „/.../ În paralel are însă o atitudine negativă față de regimul politic de la noi pe care îl consideră după standardele lumii civilizate, un regim profund inuman ,căci omul este sacrificat în toate aspirațiile sale pentru realizarea unui program utopic economic, care în final nu poate să se termine decât printr-un dezastru. Susține diplomații cu care se află în legături mai strânse au ajuns la un consens și să judece decretul privind economia de energie ca cel mai inuman document publicat în ultimii 50 de ani (cu excepția Holocaustului evreilor din Germania Hitleristă). Tot ambasadorul Braziliei a susținut că este informat că populația și chiar aparatul superior de partid încep să fie sătuli și că în cercurile diplomatice se apreciază că dacă nu se vor face concesii față de populație, regimul nu va mai supraviețui mult. /.../ A întrebat pe sursă dacă există un conflict între șeful statului și soția sa căci ar fi surprins în timpul ședinței gesturi foarte puțin amicale ale șefului statului cu o bruschețe violentă față de soția sa. Pentru a sublinia cum arată viața politică de la noi sursa menționează că ambasadorul Braziliei a notat de câte ori s-a sculat șeful statului să meargă la toaletă și a conchis că probabil zvonurile cu privire la suferința prostatică a acestuia sunt adevărate. /.../ Comentând politica sa, a subliniat că refuzul de a accepta reforme în structura politico-economică a țării este de neînțeles.”
- *Notă* din 01.07.1987, întocmită și semnată olograf cu numele conspirativ „LAURENȚIU”: „La această reuniune sursa a fost <atacată> de ambasadorii Angliei, Franței și Elveției în legătură cu inerția populației și intelectualilor care nu au reacționat la ultima nebunie: dărâmarea Bisericii Sf. Vineri. Toți s-au dus

la fața locului și au înregistrat o mulțime de fapte care în ansamblu, au deteriorat și mai mult imaginea care o aveau despre conducerea noastră. Ambasadorul Angliei a subliniat că locul actualei conduceri a României este bine situat în istoria Europei Contemporane, ca un exemplu de incultură, barbarie și lipsă de respect față de om și istorie. /.../ Diplomații au subliniat că sunt informați de vagi încercări de răsturnare a conducerii actuale, că în Kremlin se are în vedere înlocuirea actualei echipe cât mai curând profitându-se de valul de inpopularitate existent. /.../ Toți trei au spus sursei că au impresia că actuala conducere este în derută, și că politica țării este antrenată în derivă spre suferința a cel puțin trei generații. Se speră că în cercurile occidentale că rușii nu vor profita de situație ca să-și pună mâna definitiv pe țară, visul lor istoric.”

- *Notă* din 31.08.1987, întocmită și semnată olograf cu numele conspirativ „LAURENȚIU”: „/.../ Părerăa lui este că la baza dezastrului politic, cultural și economic al României se află un grupaj de decizii eronate luate în contextul unei filosofii personale aberante și anacronice. Afirmă că dacă singularizarea politică a României s-ar fi făcut pe linia liberalizării și progresului (ca în 1968) și nu invers pe aceea a despotismului retrograd, România ar fi fost în fruntea țărilor est-europene și conducerea ei s-ar fi bucurat de un prestigiu internațional. /.../ Are impresia că actuala conducere a României este sfătuită în mod intenționat pentru a face jocul perfid al U.R.S.S. Toți diplomații sunt fascinați de modul cum România se compromite pe toate planurile lăsându-se manipulată în mod naiv.”
- *Notă* din 31.08.1987, întocmită și semnată olograf cu numele conspirativ „LAURENȚIU”: „/.../ Apreciază însă negativ politica culturală începând cu Cântarea României (pe care o consideră o mișcare demagogică fără importanță estetică sau filosofică) și terminând cu demolările de edificii de cult (care au făcut conducerii române mai mult rău decât ineficiența economică).”
- *Notă* din 10.09.1987, întocmită și semnată olograf cu numele conspirativ „LAURENȚIU”: „/.../ El știe că americanii știu că problema persecuției ungarilor este artificial creată, că în realitate există o persecutare sistematică a întregii populații din România, indiferent de naționalitate. /.../ Luările de poziție ale României la Viena au fost și ele catastrofice, căci au subliniat singularizarea politicii românești pe direcție negativă cu puternice conotații staliniste de tristă amintire pentru americani. /.../ apreciază că dacă România nu-și va schimba atitudinea față de oameni, dacă va persista în eroarea unor situații de foame și frig, dacă va continua să mențină o guvernare neeficientă, despotică, centralizată, apoi ea trebuie să se aștepte să fie supusă unei izolări politico-diplomatice crescânde.”
- *Notă* din 05.01.1988, întocmită și semnată olograf cu numele conspirativ „LAURENȚIU”: „După el dictatura personală nu poate duce decât la un eșec. /.../ El susținea că erorile comise de administrația românească au exasperat populația până la pragul răzmeriței. Neplata salariilor și decretul de

reglementare a consumului particular de energie sunt două măsuri de o gravitate excepțională și cu un caracter antiuman care nu a scăpat observatorilor străini. Era natural ca muncitorimea română, vestită pentru servilismul ei, să reacționeze. Părerea ambasadorului britanic e că reacția a fost spontană, neorganizată, dar că a avansat o nouă mentalitate. După el interesantă este și reacția maghiară, care a permis mișcarea <România Liberă> cu aspect binațional.”

- *Notă* din 29.02.1988, întocmită și semnată olograf cu numele conspirativ „LAURENȚIU”: „Întrebată de ambasadorul Ecuadorului /.../ cum întrevede viitorul relațiilor americano-române a răspuns fără nici o ezitare <rău! Numai dacă cei de la conducerea României vor înțelege să facă concesii conceptului de libertatea omului ar posibilă o ameliorare.>”
- *Notă* din 03.08.1988, întocmită și semnată olograf cu numele conspirativ „LAURENȚIU”: „/.../ Ambasadorul Ecuadorului într-o discuție cu sursa și-a exprimat și el nedumerirea față de ceea ce numește campania de distrugere a țărănimii din România, precizând că este o acțiune care nu urmărește distrugerea minorităților naționale ci anihilarea întregii țărănime. Scopul după părerea lui nu este economic, ci politic. Crima ce se face prin distrugerea habitatului rural este mult mai amplă decât Holocaustul lui Hitler sau acțiunile distructive ale lui Stalin. /.../ De asemenea, ambasadorul Ecuadorului și-a exprimat surprinderea față de violența atacurilor din presa occidentală în întregime împotriva regimului din România /.../ întreaga intelectualitate /.../ este în momentul de față a fost motivată împotriva luărilor de poziție a României în domeniul dificil definibil al drepturilor omului.”
- *Notă* din 17.03.1989, întocmită și semnată olograf cu numele conspirativ „LAURENȚIU”: „/.../ În legătură cu <scrisoarea celor șase> de protest, ambasadorul Ecuadorului a spus că a fost profund impresionat de ea. Colegii cu care a avut timp să ia contact au fost și ei impresionați. Consideră scrisoarea drept un rechizitoriu din partea structurilor partidului apărând ideologia leninistă și condamnând actuala conducere din România, în numele socialismului, al dreptului constituțional, al libertăților omului și al eficienței economice. Apreciază această scrisoare drept unul dintre cele mai importante documente politice ivite pe timpul misiunii sale la București și o privește drept un act istoric, a cărui valoare va fi extrem de mare în generațiile viitoare.”
- *Notă* din 18.03.1989, întocmită și semnată olograf cu numele conspirativ „LAURENȚIU”: „/.../ Ambasadorul Angliei a mai povestit despre o nouă scrisoare de protest a lui /.../. De asemenea, a spus că guvernul său este indignat de persecuțiile la care sunt supuși semnatarii scrisorii celor șase, referindu-se asupra arestării fiul lui /.../ și concedierii fiicei lui /.../. A dat a înțelege că guvernul britanic va da o ripostă acestei lipse de respect față de dreptul de a-și exprima părerea a cetățenilor din România.” În *Nota ofițerului* se consemnează că „Sursa afirmă că la nici o recepție nu a asistat la asemenea manifestări potrivnice țării noastre. Diplomații participanți folosesc evenimentele

din ultimul timp, le amplifică și interpretează în mod ostil conducerii superioare de partid și de stat din țara noastră. Propun prezentarea notei la conducere și exploatare la buletin, după care se va trimite în copie la Dir. III-a”.

- *Notă* din 07.05.1989, întocmită și semnată olograf cu numele conspirativ „LAURENȚIU”: „/.../ De asemenea, a subliniat că guvernul de Washington este profund îngrijorat de soarta celor două scrisori și a doamnei /.../. Tot ambasadorul S.U.A. a explicat sursei că atât guvernul, cât și Senatul american urmăresc evenimentele din România și totodată supraveghează cele două mari instituții de transmitere de știri și opinii <Vocea Americii> și <Europa Liberă>. Directivele date acestora ar consta în: 1. să informeze populația României despre evenimentele care nu sunt redată în mediile de informare românești; 2. să informeze despre succesele românilor din țară și exil /.../ 3. să arate că Occidentul cunoaște mizeriile care sunt impuse țării și 4. să discrediteze actuala conducere care se comportă contrar tradițiilor și uzanțelor din țările civilizate și libere /.../.”
- *Notă* din 05.10.1989, întocmită și semnată olograf cu numele conspirativ „LAURENȚIU”: ”În seara de 03.10.1989 sursa împreună cu soția a fost invitată la reședința ambasadorului Italiei /.../. Sursa a putut identifica pe /.../. /.../ ambasadorul Ungariei a subliniat deruta conducerii române care și-a schimbat cu 180° poziția față de doctrina Brejnev. /.../ S-a citat existența unui comitet de salvare națională care ar fi înaintat un protest și cere ca actualul conducător de partid să nu mai fie ales și s-a pomenit de un ofițer care într-o ședință ar fi sugerat să se înlocuiască gerontocrația actuală cu echipă mai tânără, propunere urmată de <dispariția> celui care a făcut-o.” În *Nota ofițerului* se precizează că „Nota se va exploata la S. 10 și S. 15. Sursa a mai informat că este invitată la următoarele acțiuni: 05.10. orele 20, atașatul cultural din Italia, 06.10. orele 20, /.../, pentru plecarea cons. /.../ -R.F.G.; 20.10. ora 20 – /.../, pentru plecarea amb. Suediei; 26.10. ora 18, ziua națională a Austriei. A fost instruit în mod corespunzător.”
- *Notă* din 04.11.1989, întocmită și semnată olograf cu numele conspirativ „LAURENȚIU”: „/.../ Sursa a discutat cu atașatul militar al Franței. Acesta și-a exprimat dezaprobarea totală față de politica externă și internă a României. A criticat în ansamblul tot poporul român, care după părerea sa și-a pierdut orice simț de demnitate, căci acceptă să fie strivit de cea mai infamă dictatură personală. A criticat și corpul ofițerilor, în special al generalilor români care nu au simțul onoarei pe care portul uniformei îi obligă să-l aibă și acceptă să fie tratați ca niște slugi. A criticat și conducerea securității statului, care în loc să apere interesele statului, apără interesele dictatorului împotriva poporului propriu. /.../ A ironizat așa-zisele economii impuse populației în timp ce se face o înzestrare a armatei excesivă. /.../ Nu vrea să asiste la mascarada Congresului XIV, susținând că singurul lucru nou pe care îl va aduce va fi demonstrarea corupției și oportunismului aparatului de partid, care se va lansa în formele cele mai scabroase de cult al personalității. În genere, toți diplomații

vestici au aprobat punctul de vedere că acest congres nu e decât un narcotic pentru liniștirea familiei Ceaușescu, în fața organismului politic care înlătură stalinismul din lume.”

- *Notă din 06.12.1989, întocmită și semnată olograf cu numele conspirativ „LAURENȚIU”:* „/.../ a formulat și principiul analizării responsabilității securității naționale care nu a luat din timp măsurile de rigoare împotriva conducerii statelor respective insistând asupra faptului că în teoria modernă a statului securitatea trebuie să-și exercite controlul și asupra conducerii, nu să apere conducerea de <furia justificată a poporului când acesta este privat de bunurile și drepturile la care este îndreptățit>. /.../ a subliniat rolul negativ pe care îl va avea conducerea politică a României. A insistat asupra lipsei de încălzire pe care o consideră un genocid deliberat și și-a exprimat nedumerirea față de pasivitatea populației care se mulțumește să-și încălzească doar mâinile bătând din palme la comandă. După părerea sa, în cursul anului viitor organele responsabile ale conducerii politice a României vor schimba actuala feudă de familie, situația de acum nemaifiind acceptabilă. /.../ Ambasadorul Italiei e de părere că evoluția politică a evenimentelor din estul Europei va continua cu un ritm sporit. /.../ Impresia este că la Moscova se vor exercita presiuni asupra P.C. Român pentru a schimba atitudinea inacceptabilă.”
- *Raport cu propuneri de recrutare în calitate de informator a dr. BĂLĂCEANU CONSTANTIN din 16.06.1989:* „În cadrul Institutul Național de Geriatrie și Gerontologie vin pentru tratament specific cetățeni străini din diverse zone geografice ale lumii. O parte din pacienți provin din rândul personalului diplomatic acreditat în țara noastră, care de regulă urmează tratament ambulatoriu. În ultima perioadă s-a semnalat prezența unor pacienți, diplomați și angajați de la unele ambasade ale: Argentinei, Austriei, Braziliei, Columbiei, Ecuadorului, Egiptului, R.F. Germania, Greciei, Uruguaiului, etc. Urmare a relațiilor stabilite în cursul tratamentelor, unii medici sunt invitați să participe la recepții și manifestări organizate la ambasadele menționate. În mod frecvent este invitat să participe dr. Bălăceanu Constantin. /.../ Din verificările efectuate prin mijloacele specifice muncii de securitate, s-a stabilit că Bălăceanu Constantin nu desfășoară activități ostile țării noastre. /.../ În discuțiile pe care le întreține cu cetățenii străini face propagandă favorabilă țării noastre. /.../ Bălăceanu Constantin efectuează periodic deplasări în exterior, unde are rude și relații în mediile emigrației originare din țara noastră care prezintă interes pe linia muncii organelor de securitate. /.../ În perioada premergătoare lucrării sale prin D.U.I., dar și ulterior, Bălăceanu Constantin a fost în contactul organelor de securitate, interval în care a furnizat date ce au prezentat interes și s-au confirmat pe alte linii de muncă, fiind valorificate la unitățile interesate din cadrul D.S.S., dar în special la Direcția a III-a. Ca urmare a datelor rezultate din lucrarea lui Bălăceanu Constantin, la 23 mai 1989 s-a propus și s-a aprobat încetarea urmăririi informative, concomitent apreciindu-se că ar fi utilă antrenarea acestuia în culegerea și sintetizarea de informații cu privire la

aspectele rezultate din contactele cu cetățenii străini, îndeosebi mediul diplomatic pe care îl frecventează. Menționăm faptul că la locul de muncă al lui Bălăceanu Constantin își desfășoară activitatea profesională o serie de persoane ce prezintă interes pe linia organelor de securitate: <Bebe>, lucrată prin D.U.I., /.../, întreține legături suspecte cu unii cetățeni străini, fiind lucrată prin mapă de verificare, /.../, cu intenții de a trece fraudulos frontiera și cu actele depuse pentru emigrare, /.../, are un frate rămas ilegal în exterior, iar ea are acte depuse de emigrare în Grecia. Cu ocazia discuțiilor cu Bălăceanu Constantin, acesta a dovedit disponibilitate în colaborarea cu organele de securitate. Având în vedere spiritul său de analiză și sinteză, aportul său informativ, calitatea materialelor furnizate, apreciem ca utilă folosirea lui Bălăceanu Constantin în culegerea și sintetizarea de informații, urmând a i se încredința sarcini concrete pe linia organelor de securitate. /.../ Față de cele raportate rugăm să aprobați definitivarea recrutării lui Bălăceanu Constantin și reînregistrarea lui în calitate de informator la C.I.D.”

- *Raport privind modul în care a decurs recrutarea ca informator a dr. BĂLĂCEANU CONSTANTIN din 20.06.1989:* „/.../ Acesta a fost contactat la locul de muncă, în cabinetul său, unde au condiții corespunzătoare pentru definitivarea recrutării. Candidatul ne-a relatat aspecte legale de ultimele contacte avute cu unii diplomați străini acreditați în țara noastră, referitor la care a furnizat note informative. Cu această ocazie i s-a pus problema colaborării organizate cu organele de securitate, a rezolvării unor sarcini concrete care prezintă interes și a păstrării secretului acestei colaborări, propunere acceptată de candidat. Ca urmare s-a trecut la luarea angajamentului de colaborare cu organele de securitate, stabilind ca materialele ce le va furniza să fie semnate cu pseudonimul <LAURENȚIU>. I s-a făcut instructaj general privind secretul colaborării, corectitudinea în furnizarea informațiilor și comportarea ce trebuie să o adopte în viitor în relațiile cu persoanele pe lângă care va fi dirijat. /.../ Propunem a se aproba înregistrarea ca informator al organelor de securitate a dr. Bălăceanu Constantin.”
- *Notă de analiză în D.U.I. <BALACI> din 19.05.1989, aprobată la 23.05.1989:* ”Pe parcursul urmăririi dr. Bălăceanu Constantin a fost în contactul nostru pentru influențare pozitivă. Acesta a furnizat peste 100 de note informative cu privire la contactele cu diplomații și în urma deplasării în străinătate, materiale exploatate la Direcția III, buletin și alte compartimente în competența cărora erau probleme semnalate. Nu i s-au dat sarcini concrete de rezolvat în această perioadă. Direcția a III-a ne-a comunicat /.../ că informațiile furnizate de obiectiv referitoare la diplomații latino-americani acreditați în București se confirmă și pe alte linii ale muncii de securitate. /.../ Dr. Bălăceanu Constantin furnizează informații numai cu privire la cetățeni străini, despre colegi evită să ne semnaleze aspecte de interes operativ deși în secția unde-și desfășoară activitatea profesională, lucrează elemente cunoscute cu probleme de securitate (protestatate, cu cereri de emigrare, cu relații neoficiale cu cetățeni

străini, cu manifestări ostile, etc.). Întrucât din datele obținute nu a rezultat că dr. Bălăceanu Constantin ar desfășura activitate dușmănoasă, iar materialele ce le furnizează prezintă interes special pentru Direcția III-a, propunem a se aproba să se treacă la închiderea dosarului prin reînregistrarea obiectivului ca informator și predarea lui în legătură la Direcția III-a.”

b) S.I.E. a predat C.N.S.A.S. dosarele nr. 5810 (perioada 1956 - 1970) și nr. 6502 (perioada 1964 - 1972). Dosarele cuprind următoarele documente care atestă colaborarea acestuia cu poliția politică comunistă, sub numele conspirativ „IONESCU PAUL”:

1. Dosar S.I.E. nr. 5810:

- *Notă* din 30.06.1967, semnată cu numele conspirativ <IONESCU PAUL>: „Soția sursei (prin tatăl ei) cunoaște pe /.../. Fiind la Paris, /.../ a vrut să o vadă. Cu acest prilej, sursa a cunoscut și discutat cu /.../, timp de o oră. /.../ este /.../ ambasador al Ordinului de la Malta, pe lângă U.N.E.S.C.O. și ambasador al Maltei pe lângă U.N.E.S.C.O. /.../ Se bucură de o serie de privilegii diplomatice (statut de ambasador, pașaport diplomatic, etc.). /.../ În calitate diplomatică, el a aranjat o serie de refugiați politici români. Printre aceștia, a citat ca exemplu pe /.../, pe care a aranjat să fie numit regent al grupului de cavaleri de Malta români și în această situație i-a asigurat un statut și un pașaport diplomatic. /.../ are foarte strânse legături cu fosta familie regală /.../ din căre a putut deduce sursa, este principalul informator al lui Mihai despre evenimentele din România. /.../ culege informații de la toți românii și apoi le transmite ex-Regelui Mihai. Cu două zile înainte de vizita sursei primise un telefon de la Mihai /.../ prin care îi cere știri noi privitoare la evoluția politică și economică de la noi. /.../ a explicat sursei că este un fel de consilier pentru afaceri al familiei fostului rege. În materie politică s-a plâns (ca și /.../) că Mihai este sub o influență proastă de la Londra, exercitată de unele cercuri de acolo, prin intermediul lui /.../. /.../ a spus că e vorba de o atitudine insuficient de laxă și lipsită de realism care este dictată de anumite foruri românești din exil, foruri care după el sunt insuficient de apte pentru a formula o politică inteligentă a rezistenței. /.../ este în extrem de strânse raporturi cu Vaticanul. Prin definiție Ordinul de Malta este o instituție catolică medievală, subordonată pe plan spiritual Vaticanului. /.../ Vaticanul nu recunoaște dispariția Bisericii Unite din România și este dispus să o reorganizeze de îndată ce își închipuie că va putea. /.../ El este un important organ de informare al Vaticanului despre România, este elementul de legătură cu fosta dinastie și în același timp uzează de poziția sa economică pentru a sprijini politica Vaticanului. În discuțiile avute s-a interesat de situația preoților și Bisericilor Unite din Ardeal. A ținut să sublinieze că episcopii uniți din Ardeal au murit în închisori ca niște martiri ai religiei. /.../ s-a mai interesat de socrul sursei, de starea materială a populației și în special de cea a țărănimii. /.../ a replicat că după informațiile lui este vorba de o nouă formă de iobăgie și că toate documentele pe care le are justifică această analogie. După părerea lui, situația economică gravă a țărănimii va impune revizuirea concepțiilor asupra încadrării țărănimii în economia socialistă. /.../ ca atitudine generală este destul

de aprig împotriva regimului de la noi. Caută argumente care să minimalizeze efortul de redresare al României. După el, România este supusă la un regim de dictatură care caută să generalizeze mizeria, care caută să anihileze orice spiritualitate și care duce în final la bunăstarea grupului de conducători, ce se comportă ca niște patentați atotstăpânitori. Noua orientare a politicii externe a României după el este o necesitate economică. Dacă vrea să reușească este necesar să fie acordată cu o politică internă în care să se urmărească o promovare a valorilor reale și o reabilitare a intereselor personale.”

2. Dosar S.I.E. nr. 6502:

- *Notă din 26.06.1967, semnată cu numele conspirativ <IONESCU PAUL>: „/.../ a fost mareșal al Palatului. /.../ În țară, legăturile lui cele mai strânse le are cu sora sa, /.../, căreia îi scrie și îi trimite o mulțime de pachete. Are prieteni în țară, însă nu vrea să aibă corespondență cu ei, ca să nu-i compromită; ca să-i ajute într-un fel oarecare, roagă diferite societăți de binefacere ca sub numele unor membri ai lor să trimită diferite pachete la foștii săi prieteni. /.../ este unul din sfătuitoarii ex-Regelui Mihai /.../ își propagă ideile în cercurile financiare și diplomatice în mijlocul cărora se agită și în fine, sub pseudonime sau sub numele altor jurnaliști, folosindu-se de legăturile lui, publică articole cu caracter politic în jurnalele elvețiene. Unul din aceste articole a provocat o reacție de protest și din partea Ambasadei U.R.S.S. la Berna, care a reușit chiar să depisteze autorul adevărat. /.../. Ideile sale politice, așa cum reies din corespondența sa și din discuțiile avute cu sursa, sunt un amestec heteroclit de moderație și tradiționalism anacronic. /.../ El este monarhist și consideră că ar fi o trădare sau o incorectitudine morală să nu fie susținătorul ideii monarhiste în exil. /.../ Despre biserica românească din Paris are doar informații indirecte, căci nu cunoaște oamenii decât superficial. După el este vorba de o clică legionară extremistă condusă de /.../. Sursa i-a transmis informații în legătură cu relațiile lui cu unii reprezentanți ai regimului legal din România./.../ Sursa a avut posibilitatea să studieze în voie corespondența politică a lui /.../ pe care o are reunită într-un dosar foarte minuțios clasat. Fiecare scrisoare are anexat răspunsul. Cu acest prilej a găsit o corespondență între /.../ și /.../ (fostul medic al Palatului) cu privire la unele evenimente mai importante care au dus la alegerea datei de 23 august pentru răsturnarea dictaturii lui Antonescu.”*

Astfel, informațiile furnizate poliției politice comuniste au fost de natură să aducă atingere dreptului la libertatea de exprimare și libertatea opiniilor (art. 28 din Constituția României din 1965, art. 19 din Pactul privind Drepturile Civile și Politice), dreptului la libertatea gândirii (art. 30 din Constituția României din 1965, art. 18 din Pactul privind Drepturile Civile și Politice), dreptul la viață privată (art. 17 din Pactul privind Drepturile Civile și Politice).

În temeiul:

1. art. 2 lit. p, art. 3¹, art. 15 și art. 16 din Legea nr. 187/1999 *privind accesul la propriul dosar și deconspirarea poliției politice comuniste*, modificată și completată prin O.U.G. nr. 16/2006; coroborate cu art. 34 și art. 38 din *Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității ca Poliție Politică*, adoptat prin Hotărârea Parlamentului nr. 17/2000;
2. art. 5, alin. 1 și alin. 3, art. 8 alin. 7 din Legea nr. 187/1999 *privind accesul la propriul dosar și deconspirarea poliției politice comuniste*, coroborate cu art. 5, art. 18 alin. 1, art. 24 și art. 40 din *Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității ca Poliție Politică* adoptat prin Hotărârea Parlamentului nr. 17/2000;
3. art. 8 alin. 1 lit. f din *Regulamentul Intern al Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității*;

Pe baza materialului probator avut la dispoziție până la data de 28.08.2007,

DECIDE

Art. 1 Domnul **Constantin BĂLĂCEANU STOLNICI**, fiul lui Grigore și Lucia - Ștefania, născut la data de 07.07.1923, în București, **a fost colaborator al poliției politice comuniste**.

Decizia nr. 2371/28.08.2007 a rămas definitivă și irevocabilă prin necontestare.

Colegiul Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității

Decizia nr. 2410/28.08.2007

Colegiul Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității

Având în vedere:

1. Cererea formulată de către Gabriel ANDREESCU, înregistrată la C.N.S.A.S. cu nr. 457/12.09.2000, prin care s-a solicitat verificarea Înalt Prea Sfințitului Dr. **Nicolae CORNEANU**, Arhiepiscopul al Timișoarei și Mitropolit al Banatului, laic – **Nicolae Mihail CORNEANU**;
2. Cererea formulată de către Forumul Civic Românesc, înregistrată la C.N.S.A.S. cu nr. P 2982/06/24.07.2006, prin care s-a solicitat verificarea Înalt Prea Sfințitului Dr. **Nicolae CORNEANU**, Arhiepiscop al Timișoarei și Mitropolit al Banatului;
3. Cererea formulată de către Administrația Prezidențială, înregistrată la C.N.S.A.S. cu nr. P 5592/06/29.11.2006, prin care s-a solicitat verificarea Înalt Prea Sfințitului Dr. **Nicolae CORNEANU**, membru al Comisiei Prezidențiale pentru Analiza Dictaturii Comuniste;
4. Cererea formulată de către domnul Gabriel CATALAN, înregistrată la C.N.S.A.S. cu nr. P 1857/07/23.04.2007, prin care a solicitat verificarea Înalt Prea Sfințitului Dr. **Nicolae CORNEANU**, Arhiepiscop al Timișoarei și Mitropolit al Banatului;
5. Adresele de verificare C.N.S.A.S. nr. S/5195/A,B,L/18.12.2006;
6. Adresele de răspuns S.R.I. nr. S/116987/26.01.2007 și nr. S/113574/23.03.2007, S.I.E. nr. S/14173/17.01.2007, M.Ap.N. - S.A.M. (Serviciul Arhivistic Militar) nr. A/135/18.01.2007;
7. Dosarul fond rețea nr. R 315 (cotă C.N.S.A.S.);
8. Nota Direcției Investigații nr. S/DI//1033/11.12.2006;
9. Audierea Înalt Prea Sfințitului Dr. Nicolae CORNEANU din data de 16.11.2001;
10. Procesul-verbal al ședinței Colegiului C.N.S.A.S. din data de 28.08.2007;

În fapt,

S.R.I. a predat C.N.S.A.S. dosarul fond rețea R 315 – 10 volume, perioada 1950 - 1988, al cărui titular este Înalt Prea Sfințitul Dr. Nicolae CORNEANU. Potrivit documentelor ce se regăsesc în acest dosar, colaborarea titularului cu organele poliției politice comuniste cuprinde perioada 1950 (data semnării *Angajamentului*) și 1988 (data celui mai recent document din dosar). Între aceste date, titularul apare cu mai multe nume conspirative de colaborator: „MUNTEANU”, „POPA VASILE”, „POPESCU ION/IOAN”, „MUNTEANU IOAN”. Învederăm că dosarul conține numeroase documente în care sursa, sub numele conspirative amintite mai sus, redă informații despre sine vorbind la persoana a III a, menționându-se cu numele real, Nicolae CORNEANU.

Astfel, dosarul cuprinde următoarele documente care atestă colaborarea acestuia cu poliția politică comunistă, pe care le enumerăm în ordine cronologică:

- *Angajament*, din 03.01.1950, olograf, semnat olograf cu nume real: „Subsemnatul Corneanu Nicolae /.../ îmi iau următorul angajament: de a informa organele securității din Timișoara despre eventualele întâmplări cu caracter subversiv îndreptate împotriva regimului de democrație populară din R.P.R., atât despre cei din Mitropolie, cât și despre organizații subversive legionare. La fel îmi iau angajamentul că nu voi divulga nimănui prezentul angajament dat de subsemnatul organelor securității.”
- *Caracterizarea informatorului „POPA”*, din 15.01.1953: „/.../ în decursul activității sale de la recrutare și pînă în prezent a dat dovadă de sinceritate și voință de muncă. Aceasta se poate vedea prin materialul informativ pe care l-a dat într-o cantitate mare și care a fost în majoritate de o calitate și importanță bună. /.../ Știe și are posibilități de a face legături și a se strecura în anturajul elementelor care interesează Securitatea Statului pentru a culege informații din mediul acestor elemente. Știe să culegă informațiile deosebindu-le pe cele mai bune de cele mai slabe sau mai puțin folositoare. La întâlniri, pînă în prezent a fost întotdeauna punctual, avînd o atitudine corectă, la fel avînd o atitudine serioasă în față de sarcinile ce i se cer.”
- *Adresă*, din 10.02.1959: „/.../ Menționăm că organele noastre sunt pentru ca CORNEANU Nicolae să fie numit în funcția de vicar la Episcopia Aradului, deoarece este cunoscut ca un element atașat care a sprijinit în diverse probleme organele noastre. Față de această situație rugăm dacă este posibil să interveniți pe lângă Departamentul Cultelor ca acesta să fie numit în funcția respectivă.” Pe document, ofițerul a făcut următoarea mențiune: ”S-a vorbit cu Departamentul în acest sens și a promis că va rezolva problema în mod favorabil pentru noi. Bineînțeles că nu știe că noi avem acest interes.”
- *Caracterizare privind pe agentul „POPA VASILE”*, din 19.11.1959: „/.../ De la data recrutării agentul <POPA VASILE> a fost folosit cu succes în rândul elementelor dușmănoase din mediul preoților ortodocși și chiar în jurul Mitropolitului /.../, lucrat în acțiune informativă, furnizând materiale importante care s-au verificat întocmai /.../. /.../ În perioada anilor 1953-1954 agentul <POPA VASILE> a fost infiltrat în gruparea subversivă antropozofică din TIMIȘOARA ce a fost condusă de /.../. În baza materialelor valoroase furnizate de acest agent organele noastre au documentat activitatea acestora și arestarea elementelor antropozofice /.../. În timpul colaborării agentul <POPA VASILE> s-a dovedit a fi sincer față de organele noastre, s-a prezentat punctual la întâlniri și bine pregătit, a dovedit principialitate în rezolvarea diferitelor sarcini avute din partea organelor noastre. /.../ a dovedit utilitate pentru munca informativă fiind capabil de a se orienta și a rezolva anumite sarcini complicate. De menționat este faptul că la data de 16.10.1958 agentul <POPA VASILE> a fost abandonat din rețeaua informativă fără a i se lua angajament de încetarea colaborării

datorită faptului că au existat anumite suspiciuni din partea lui /.../ că lucrează cu organele noastre. Însă legătura cu agentul nu a fost întreruptă, întâlnirile efectuându-se la intervale mai mari și în alte localități pentru a fi cât mai conspirat. /.../ și în această perioadă agentul <POPA VASILE> a furnizat organelor noastre o serie de materiale privind activitatea dușmănoasă a unor elemente domiciliat în alte localități cu care a venit în contact materialele respective fiind trimise spre exploatare organelor M.A.I. /.../ deși înainte cu câțiva ani au existat suspiciuni că <POPA VASILE> ar colabora cu organele de securitate, fapt ce în prezent nu se mai comentează, totuși datorită calităților sale personale, a dragostei ce a dovedit-o în munca informativă și față de organele noastre, precum și atașamentul ce l-a dovedit prin fapte față de regimul democrat popular din R.P.R. , considerăm că va putea să i se încredințeze anumite sarcini de răspundere sau mai complicate /.../. Agentul <POPA VASILE> nu cunoaște faptul că a fost abandonat întrucât dacă i s-ar fi adus la cunoștință acest lucru ar fi fost complet dezamăgit pe motivul că organele noastre nu ar mai avea încredere în el.”

- *Tabel*, întocmit olograf, reprezentând recompensele acordate informatorului „POPA VASILE” în perioada 1951-1957, însumând o valoare totală de 44.375 lei.
- *Caracterizare privind activitatea de colaborator al organelor securității statului, desfășurată de agentul „POPA VASILE ”*, din 15.01.1963: „Agentul <POPA VASILE>, a continuat și în perioada 1962-1963, să se comporte satisfăcător în colaborarea cu organele noastre. Ca urmare a atitudinii sale pozitive atât cu organele securității, cât și cu organele departamentului cultelor, precum și cele administrative locale (regiunea Banat) în anul 1962, a fost promovat în funcția de Mitropolit al Banatului în locul lui /.../. /.../ În această perioadă agentul <POPA VASILE> a fost folosit atât pe plan intern cât și extern. Pe plan intern în principal a fost folosit pentru reducerea activității religioase în eparhia Banatului, indicându-i-se și luând o serie de măsuri în acest sens (înlocuirea elementelor prea fanatice și a celor compromiși care funcționau în cadrul aparatului de conducere al eparhiei, înlocuirea unor cadre didactice în cadrul seminarului teologic din Caransebeș, reducerea numărului de elevi, /.../ comasarea unor parohii și reducerea numărului de preoți etc.). Este de menționat că toate aceste probleme au fost discutate cu el în prealabil unele măsuri fiind propuse chiar de agent. /.../ Se manifestă ca unul ce nu crede în preceptele și dogmele bisericești fiind convins că biserica a fost întotdeauna un mijloc de înșelare a maselor populare. /.../ a rezultat că s-a preocupat de studiul științei marxist leniniste și de însușirea ei ce l-au făcut să fie convins de netemeinicia dogmelor pe care încă mai trebuie să le <apere> și în același timp să și dea seama perfect că viitorul nu poate aparține decât comunismului. Tot pe plan

intern agentul a mai fost folosit pentru influențarea directă a șefului Bisericii ortodoxe în contactele pe care le are cu acesta, aceasta în măsura în care există posibilități (avându-se în vedere că aceste contacte sunt destul de rare și în același timp Patriarhul se poartă destul de distant cu el). Totodată agentul a avut și sarcina de a ne sesiza toate aspectele ce se desprind din comportarea pe care o are Patriarhul. Pe plan extern agentul a fost folosit pentru cunoașterea activității pe care o desfășoară membrii unor delegații bisericești din care a făcut și el parte, delegați care au participat la unele conferințe religioase internaționale. /.../ să-și creeze legături cât mai multe în rândurile celorlalți participanți la aceste conferințe - în special dintre cei originari din țările capitaliste, pe care să-i studieze în contactele pe care le aveau și să ne informeze despre toate trăsăturile lor caracteristice. /.../ Apreciez că agentul <POPA VASILE> este foarte disciplinat, obiectiv în prezentarea diferitelor probleme pe care le sesizează, totdeauna întrebă cum să rezolve anumite probleme ce se ivesc în conducerea eparhiei, se străduiește să aplice întocmai indicațiile ce i se dau, este punctual la întâlniri.”

- *Notă caracterizare a activității agentului „POPA VASILE”, din 16.09.1965 :* „/.../ În țară agentul a continuat a fi folosit în direcția influențării pozitive a maselor de credincioși, în care sens i s-a indicat în permanență să ceară preoților ce aparțin mitropoliei pe care o conduce /.../ să evite excesele privind îndoctrinarea religioasă, să nu admită acțiuni de fanatizare mistică și să îndrume enoriașii spre o muncă folositoare în cooperative agricole de producție și întreprinderile ori instituțiile unde ei lucrează. /.../ atenția agentului a fost orientată spre combaterea și anihilarea sectelor ilegale și limitarea activității celor legale. /.../ agentul ne-a furnizat informații despre poziția și activitatea unui număr de 32 persoane ce prezintă interes pentru noi. Printre aceștia sunt unii greco-catolici cunoscuți cu activitate ostilă ca /.../ – episcop greco-catolic, hirotonit clandestin, urmărit de Dir. Reg. M.A.I. Banat, /.../, preot greco-catolic, revenit, /.../, fost protopop greco-catolic etc. /.../ va fi îndrumat /.../ astfel încât să influențeze masele de credincioși, și în același timp să limiteze dezvoltarea activității religioase /.../ nu sunt suspiciuni de deconspirare iar sinceritatea sa în informațiile furnizate au fost verificată și prin alți agenți. Apreciez că agentul este bun și sunt perspective pentru creșterea aportului acestuia în colaborarea cu organele securității statului.”
- *Raport, din 26.09.1967:* „/.../ în calitate de reprezentant al bisericii ortodoxe române – mitropolitul NICOLAE CORNEANU (agentul nostru <POPA VASILE>) /.../. Raportăm că în cei 16 ani de colaborare cu organele noastre, <POPA VASILE> și -a adus contribuția la rezolvarea numeroaselor probleme ce s-au ivit mai cu seamă în cadrul diverselor delegații peste graniță din care

a făcut parte ca membru sau conducător – dovedind pricepere și orientare. Agentul este atașat statului și regimului din țara noastră. /.../ Propunem: A se aproba să avizăm pozitiv asupra plecării în Japonia a agentului <POPA VASILE>.”

- *Notă informativă*, din 02.04.1970, olografă, semnată olograf „POPESCU IOAN”: „Redacția revistei <Mitropolia Banatului> a primit recent un material de la /.../ din TIMIȘOARA /.../ legat de comemorarea a 100 ani de la moartea lui Eftimie MURGU, unul din promotorii revoluției din 1848, al cărui strănepot pretinde a fi. El se referă la intenția mitropoliei de a se alătura comemorării proiectate de autoritățile locale printr-o slujbă de pomenire și prin publicarea unor articole comemorative în revista proprie. Din materialele lui /.../ se desprind tendințe naționaliste șovine (citarea lui Aron COTRUȘ ar putea fi un indiciu elocvent) și un spirit criticist pronunțat (poezia <Fii binecuvântată Timișoara...>).” Învederăm că întreg materialul trimis mitropolitului CORNEANU Nicolae de către persoana invocată de acesta în documentul de mai sus, se regăsește, în original, la dosar (plic, memoriu, poezie).
- *Notă informativă*, din 13.04.1970, olografă, semnată olograf „POPESCU IOAN”: „Vineri 10 aprilie ora 18.30 colonia română din Viena a organizat la sediul cultural o festivitate de aniversare a 150 ani de la nașterea lui Al. Ioan CUZA. /.../ Printre cei de față se afla și fugarul /.../. /.../ Acesta s-a adresat mitropolitului CORNEANU în calitate de <bănățean> /.../ manifestându-și agresiv și calomnios dezacordul cu <comuniștii>, cu regimul nostru de pe poziții <socialiste> /.../. Criticând vehement politica internă a țării și conducătorilor noștri (poziția sa e a postului de radio <Europa Liberă>), /.../ are aproximativ 74 de ani și pare a fi complet sclerozat /.../.”
- *Nota*, din 05.12.1971: „Cu informatorul <POPESCU ION > fost (<POPA VASILE>) cu numele real de CORNEANU Nicolae, care deține funcția de Mitropolit al Banatului se va putea lua legătura de către un alt ofițer folosind următoarea parolă: Sunt preotul <POPESCU ION> și am venit la dv. din partea d-lui avocat /.../, pt. a discuta o problemă.”
- *Notă informativă*, din 23.07.1975, olografă, semnată olograf „POPESCU IOAN”: „Mitropolitul CORNEANU din Timișoara a primit prin poștă alăturata scrisoare /.../ de la numitul /.../ din București /.../ pe care nu-l cunoaște, cuprinzând multe idei camuflând tendințe reacționare.”
- *Notă informativă*, din 19.07.1979, olografă, semnată olograf „POPESCU ION”: „/.../ figurează în listele de cetățeni români doritori să emigreze în S.U.A. care au fost predate delegației inter religioase care a întâlnit un grup de senatori și kongresmeni /.../ la Congresul din Washinton. Pentru lămurirea acestei situații mitropolitul CORNEANU l-a chemat să-și explice poziția. Preotul /.../ a declarat că nu a făcut nici o cerere de emigrare în

S.U.A., dar că l-a inclus pe listele amintite un prieten. /.../ personal nu crede a fi decât spre folosul bisericii dacă ar merge ca preot în America. Atunci când i s-a explicat că apare pe liste folosite în scopul acuzării patriei noastre pe motivul că nu ar respecta <drepturile omului> nu a manifestat nici o surprindere, mulțumindu-se cu a repeta convingerea sa că a făcut nimic rău în aceea că vrea să plece în S.U.A. Față de poziția adoptată mitropolitul CORNEANU i-a spus: /.../ Din partea forului dumitale superior îți fac ție cunoscut că poți pleca în altă țară ca simplu civil nu ca preot. /.../ Știi bine că divorțând și recăsătorindu-te nu puteai fi hirotonit. Pe răspundere proprie eu te-am hirotonit pentru o parohie din eparhia de care răspund, dacă pleci din eparhie eu nu mai răspund de d-ta și vei deveni un simplu civil.”

- *Notă informativă*, din 06.03.1980, olografă, semnată olograf „POPESCU ION”: „/.../ La 22 ianuarie 1980 prezentându-se la protopopiat preotul /.../ a depus cerere de demisie pe data de 7 februarie /.../ mitropolitul CORNEANU s-a deplasat duminică 3 februarie la Bazoșul Nou spre a participa la serviciu religios – ultimul până la 7 februarie când /.../ a anunțat că se retrage, spre a discuta cu /.../ și a preîntâmpina o eventuală <despărțire> soldată cu incitarea credincioșilor la atitudini de genul celor sugerate în cererea de demisie. Serviciul religios s-a desfășurat normal cu excepția faptului că preotul /.../ a inclus în cuprinsul lui rugăciuni pentru un anume ins <aflat în închisoare> și pentru o serie de alte persoane în frunte cu <preotul Gheorghe> (care nu era altul decât CALCIU). /.../ mitropolitul CORNEANU a spus în esență următoarele: /.../ Vrea să plece din țară căutând un loc mai potrivit de activitate? Nu poate activa aici, nu sunt aici atâtea de făcut ? /.../ Dacă a fost numit la Bazoș nu poate pleca de aici fără voia bisericii. Dacă totuși pleacă, se exclude singur din biserică. Nădăjduiesc ca preotul dumneavoastră să înțeleagă care îi este datoria. /.../ Preotul /.../ însuși a cerut să fie primit în audiență. Audiența a avut loc peste 2 zile când preotul /.../ i-a comunicat mitropolitului că rămâne la cererea de demisie pentru următoarele considerente: idealul său de viață e lupta contra ateismului /.../. Biserica e aservită regimului și nu permite slujitorilor ei să combată pe ateii. Pe deasupra procedând cum îi dictează conștiința înseamnă să devină martir ca alții - aluzie la CALCIU - ceea ce el nu vrea și de aceea dorește să emigreze nu însă în S.U.A. Arătându-i-se netemeinicia afirmațiilor sale și îndemnându-l să reflecteze mai profund la considerentele expuse, /.../ a răspuns că s-a gândit bine la toate și nu își va schimba hotărârea luată. Pe aceeași poziție a rămas și când la încheierea audienței mitropolitul l-a prevenit că nu-i acceptă demisia./.../.” În *Nota Ofițerului* se consemnează: „I.J. Timiș a întreprins măsurile vizând neutralizarea și descurajarea lui /.../, mai cu seamă după ce va fi caterisit. Cazul se află în controlul nostru.”

- *Notă informativă*, din 07.08.1980, olografă, semnată olograf „MUNTEANU ION”: „Întrucât preotul caterisit /.../ din Timișoara, n-a manifestat semne de îndreptare, reprezentanții ai mitropoliei au luat ei inițiativa unor discuții cu el. /.../ O altă încercare a făcut mitropolitul CORNEANU care l-a chemat în audiență la 4 august când în prezența episcopului vicar /.../ l-a întrebat care este situația actuală, pe ce poziție se află și ce intenționează. /.../ a arătat următoarele: <Nu mai lucrez la fabrica de țigări întrucât din ordinul securității ale cărei metode de prigonire sunt cunoscute mi s-au impus munci grele la care nu am rezistat, fiind debil și bolnav de rinichi. /.../ Biserica ortodoxă română nu își îndeplinește misiunea de a lupta contra ateismului, iar preoțimea este decăzută, iar interesată doar de câștig bănesc și inconștientă. Mă simt străin de biserică și nu recunosc preoția din care singur am ieșit deoarece nici chiar patriarhul nu s-a ridicat în apărarea preotului martir CALCIU și nu a protestat contra dărâmării bisericii Enei din București. Nu mai doresc să rămân într-o țară care nu asigură libertățile elementare și unde nu mă pot afirma conform conștiinței proprii. Ca mine gândesc mulți alții ridicându-ne glasul nădăjduim să aducem mai mult bine țării și poporului român.> Legat de fiecare afirmație în parte mitropolitul CORNEANU /.../ i-au pus în față argumente să dovedească greșeala în care persistă, argumentarea mergând până la a recunoaște aceasta. /.../ a refuzat totuși să accepte până și concluziile ce decurgeau logic din premisele la care însuși se referea. Convorbirea s-a încheiat fără nici o perspectivă de recuperare.”
- *Notă informativă*, din 07.08.1980, olografă, semnată olograf „MUNTEANU ION”: „Preotul /.../ din Vișag, jud. Timiș, a susținut între altele că „Biserica ortodoxă română nu are personalitate, întrucât nu a luat atitudine pentru eliberarea preotului CALCIU DUMITREASA și nu a protestat contra dărâmării bisericii Enei din București. Protopopul și ceilalți preoți au luat poziție imediat față de asemenea afirmații dar /.../ n-a cedat. Mai mult decât atât, a acuzat pe cei care căutau să-l combată că n-au conștiință. Dat fiind cele întâmplate cum și pentru că în anul trecut preotul /.../ a apărut pe listele Congresului SUA ca unul ce dorește să emigreze peste ocean, mitropolitul CORNEANU l-a chemat în audiență în ziua de 5 august /.../. Chestionat asupra poziției sale, /.../ a repetat afirmațiile făcute la întrunirea de la protopopiat. Deși n-a fost în stare să-și explice și justifice părerile, a declarat că nu intenționează să și le schimbe. Față de încăpățânarea manifestată, mitropolitul CORNEANU i-a reamintit condițiile în care a fost primit la seminar, bunăvoința și sprijinul de care s-a împărtășit, favoarea de care s-a bucurat /.../ Repetându-i-se avertizările de anul trecut, i s-a pus în vedere că dacă nu-și va schimba atitudinea și că dacă va considera în continuare că „biserica nu are personalitate”, biserica îi va dovedi contrariul, excluzându-l

din sânul ei. Discuția s-a încheiat fără ca /.../ să recunoască greșeala în care se află.” În *Nota Ofițerului* se consemnează: „Poziția pe care se situează preotul /.../ arată că efectele acțiunii lui CALCIU Gheorghe nu au fost cercetate profund, iar măsurile noastre nu au fost de natură să depisteze și neutralizeze din timp pe fiecare în parte, atât în județul Timiș, cât și pe cei din alte județe. Verbal, informatorul mi-a relatat că pe o astfel de poziție se situează preotul /.../ din comuna Măureni jud. Caraș Severin. Acest preot pretinde să fie trimis în străinătate cu bursă, ori să deservească o parohie ortodoxă din Occident. Au fost luate măsurile ce se impun pentru cunoașterea și neutralizarea activității celor în cauză.”

- *Notă de analiză a randamentului informatorului <MUNTEANU IOAN>, pe perioada 2 iunie 1980- 20 februarie 1982, din 23.02.1982:* „/.../ și-a adus contribuția la realizarea unor măsuri inclusiv prin înlocuirea unor cadre didactice - foști legionari ori persoane compromise – fără autoritate în fața elevilor. /.../ ne-a furnizat informații utile pentru noi și alte unități, ca urmare a unor călătorii în străinătate ori în urma unor discuții avute cu cetățeni din Occident. /.../ contribuind la demascarea în fața străinătății, a preotului legionar CALCIU GHEORGHE DUMITREASA și a ideilor acestuia. /.../ la începutul lunii octombrie 1981 <MUNTEANU IOAN> a avut un infarct miocardic, ceea ce i-a afectat activitatea timp de 3 luni și ca urmare nu a mai candidat și nici nu a fost promovat mitropolit la SIBIU. A suportat acest șoc, dar din discuții rezultă că este cam supărat, dar nu pe organele noastre informându-ne cu diverse date utile chiar și în această situație. Dată fiind funcția ce o deține, posibilitățile și calitățile sale și că starea sănătății îi permite să muncească, apreciez că el ne este util și propun menținerea în rețea. Pentru a-l face mai util și eficient, este necesar să fie întâlnit mai des și să se discute în detaliu toate problemele ce le are inclusiv cele de ordin personal și uneori destul de sensibile pentru a-l ajuta să depășească momentele <grele>.”
- *Raport cu propunerea de reînregistrare în calitate de informator a numitului CORNEANU Nicolae, mitropolit al Banatului și Caransebeșului”, din 09.12.1988:* „Numitul CORNEANU Nicolae /.../ a fost recrutat la data de 03.01.1950 în problema culte- secte, iar pe perioada colaborării a dat dovadă de loialitate și atașament față de organele noastre achitându-se de toate sarcinile trasate pe linie de securitate. În anul 1957 s-a întrerupt legătura cu cel în cauză din lipsă de posibilități informative, iar în 19.11.1959 a fost reactivat de către Direcția I București și menținut în legătură până la data de 06.10.1982, când prin adresa /.../ dosarul personal al celui în cauză a fost transferat la Securitatea județului Timiș. /.../ a se aproba înregistrarea în calitate de informator a numitului CORNEANU Nicolae având numele conspirativ <MUNTEANU>.”

Astfel, informațiile furnizate poliției politice comuniste au fost de natură să aducă atingere dreptului la libertatea de exprimare și libertatea opiniilor (art. 85, lit. a din Constituția României din 1952, art. 28 din Constituția României din 1965, art. 19 din Pactul privind Drepturile Civile și Politice), dreptului la libertatea gândirii, a conștiinței și a religiei (art. 84 din Constituția României din 1952, art. 30 din Constituția României din 1965, art. 18 din Pactul privind Drepturile Civile și Politice), dreptul la viață privată (art. 17 din Pactul privind Drepturile Civile și Politice), dreptul la liberă circulație (art. 12 din Pactul privind Drepturile Civile și Politice).

În temeiul:

1. art. 2 lit. Ț și lit. n, art. 3¹, art. 15 și art. 16 din Legea nr. 187/1999 *privind accesul la propriul dosar și deconspirarea poliției politice comuniste*, modificată și completată prin O.U.G. nr. 16/2006, coroborate cu art. 34 și art. 38 din *Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității ca Poliție Politică*, adoptat prin Hotărârea Parlamentului nr. 17/2000;
2. art. 5, alin. 1 și alin. 3, art. 8 alin. 7 din Legea nr. 187/1999 *privind accesul la propriul dosar și deconspirarea poliției politice comuniste*, coroborate cu art. 5, art. 18 alin. 1, art. 24 și art. 40 din *Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității ca Poliție Politică* adoptat prin Hotărârea Parlamentului nr. 17/2000;
3. art. 8 alin. 1 lit. f din *Regulamentul Intern al Consiliului Național pentru Studierea Arhivelor Securității*;

Pe baza materialului probator avut la dispoziție până la data de 28.08.2007,

DECIDE

Art. 1 Înalt Prea Sfințitul Dr. **Nicolae CORNEANU**, laic – **Nicolae Mihail CORNEANU**, fiul lui Liviu și Elena, născut la data de 21.11.1923, în Caransebeș, județul Caraș - Severin, **a fost colaborator al poliției politice comuniste.**

Decizia nr. 2410/28.08.2007 a rămas definitivă și irevocabilă prin necontestare.